

باسمه تعالی

از: سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی

به: رؤسای واحدهای مراکز استان (دبیران هیات‌های امنای استان‌ها)

موضوع: شرح وظایف و نحوه انتخاب شورا و مدیران گروه‌های آموزشی در رشته‌های علوم پزشکی و غیر پزشکی

مقدمه

باتوجه به اهمیت گروه‌های آموزشی در ساختار عملی دانشگاه، این بخشنامه به منظور تعیین دقیق امور مربوط به وظایف شورا و مدیران گروه‌های آموزشی شامل شرح وظایف، نحوه انتخاب، ساعات حضور در گروه آموزشی، میزان ساعات تدریس موظف و ... جهت اجرا ابلاغ می‌شود.

ماده ۱: اختصارات

دانشگاه: دانشگاه آزاد اسلامی

واحد: واحدها و مراکز آموزشی دانشگاه

هیات علمی: عضو هیات علمی تمام وقت و نیمه وقت رسمی قطعی، رسمی آزمایشی، پیمانی و قراردادی دانشگاه
مدرس مدعو: اعضای هیات علمی تمام وقت و یا نیمه وقت دانشگاه آزاد اسلامی که به صورت حق‌التدریس با سایر واحدهای دانشگاهی در حال همکاری هستند.

مدرس حق‌التدریس: مدرس شاغل به تدریس در واحدهای دانشگاهی که دارای هیچ‌گونه حکم کارگزینی مبنی بر همکاری به صورت تمام وقت یا نیمه وقت از دانشگاه نباشد.

ماده ۲: ساختار گروه

۱-۲ گروه: تعدادی از اعضای هیات علمی (تمام وقت، نیمه وقت و بورسیه) متخصص در یک یا چند رشته/گرایش مرتبط از دانش بشری که در دانشکده، پژوهشکده و آموزشکده همکاری می‌نمایند "حداقل اعضای گروه ۵ نفر می‌باشد."

۲-۲ شورای گروه: متشکل است از مدیر گروه و تمام اعضای هیات علمی گروه (تمام وقت، نیمه وقت و بورسیه‌ها به شرطی که دانشجوی همان واحد دانشگاهی نباشند).

۳-۲ شورای تخصصی گروه: در صورتی که در گروه حداقل ۳ هیات علمی (تمام وقت و نیمه وقت) در گرایش تخصصی حضور داشته باشند، شورای تخصصی گروه با حضور آن اعضا به علاوه مدیر گروه تشکیل می‌گردد.
تبصره: آن دسته از اعضای هیات علمی که در سایر واحدهای دانشگاهی مأمور می‌باشند در بازه زمانی که در واحد دانشگاهی مقصد مأمور هستند، صرفاً عضو شورای گروه واحد مقصد محسوب می‌شوند.

۴-۲ تمامی مقاطع تحصیلی گرایش‌های یک رشته تحصیلی در یک گروه آموزشی قرار می‌گیرند.

ماده ۳: وظایف شورای گروه

- ۳-۱- بررسی و تنظیم برنامه‌های آموزشی نیمسال‌های تحصیلی.
- ۳-۲- بررسی و تأیید پیشنهاد پایان‌نامه‌ها و رساله‌های کارشناسی و تحصیلات تکمیلی.
- ۳-۳- بررسی و تأیید امور مربوط به دانشجویان دوره دکتری تخصصی از جمله زمینه تحقیقاتی، دروس دوره، دروس ارزیابی جامع و ...
- ۳-۴- بررسی و تأیید اساتید راهنما، مشاور و پیشنهاد داوران پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی.
- ۳-۵- نظارت بر توزیع تخصصی پایان‌نامه‌های دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری حرفه‌ای و رساله دوره دکتری تخصصی با توجه به تخصص اساتید.
- ۳-۶- بررسی پیشنهادات آموزشی و پژوهشی گروه جهت ارجاع به مراجع ذیصلاح آموزشی و پژوهشی.
- ۳-۷- نظارت بر نحوه ارائه دروس، انتخاب منابع درسی، اظهارنظر در مورد متون و محتوای برنامه‌های درسی، سرفصل‌های مصوب و همچنین بازنگری سرفصل‌های مصوب قدیمی و ارسال پیشنهادات به معاونت آموزشی واحد (براساس بخشنامه شماره ۳۹/۳۶۳۲۴۱ مورخ ۸۷/۱۰/۲۶).
- تبصره: در رشته‌های علوم پزشکی مواردی که مرجع آن توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین می‌شود، مشمول بند مذکور نمی‌شود.
- ۳-۸- بررسی نظرات دانشجویان در خصوص وضعیت آموزشی و نحوه ارزیابی دروس.
- ۳-۹- بررسی ایجاد رشته/گرایش‌های جدید به ویژه مجموعه‌های بین رشته‌ای.
- ۳-۱۰- بررسی نیاز گروه در زمینه جذب هیات علمی (تمام وقت، نیمه وقت) و همکاری مدرس حق التدریس.
- ۳-۱۱- تنظیم و اعلام برنامه راهبردی گروه، ارزیابی درونی عملکرد سالیانه و گزارش آن به دانشکده/واحد.
- ۳-۱۲- بررسی پیشنهادات برگزاری سمینارها، همایش‌های علمی، طرح‌های تحقیقاتی و ...
- ۳-۱۳- بررسی و تأیید کتب تألیفی یا ترجمه اساتید گروه.
- ۳-۱۴- رسیدگی به وضعیت ترفیع سالیانه، ارتقای مرتبه، تبدیل وضعیت استخدامی، تشویق و رکود علمی اعضای هیات علمی.

ماده ۴: شرایط احراز مدیر گروهی

- ۴-۱- عضو هیات علمی گروه با رشته تحصیلی مرتبط یا متجانس بودن رشته تحصیلی فرد با گروه آموزشی مربوطه.
- ۴-۲- وضعیت استخدامی رسمی آزمایشی یا رسمی قطعی در دانشگاه و در گروه آموزشی مربوط.
- تبصره ۱: در غیاب اعضای هیات علمی رسمی آزمایشی یا رسمی قطعی، هیات علمی با وضعیت استخدامی پیمانی با سابقه حداقل ۲ سال می‌تواند کاندیدای مدیر گروهی شود.
- ۴-۳- داشتن حداقل مرتبه علمی استادیار.

سازمان مرکزی

تبصره ۲: در واحدهای دانشگاهی فاقد مقاطع تحصیلات تکمیلی "کارشناسی ارشد یا دکتری" و فاقد عضو هیات علمی با مرتبه استادیار و بالاتر، تصدی این پست برای مربیان و اعضای هیات علمی بورسیه و مأمور به تحصیل با رعایت بندهای ۱-۴ و ۲-۴ این ماده بلامانع است.

تبصره ۳: در برخی رشته‌های دانشگاهی مانند رشته‌های هنر، پرستاری و مامایی که تعداد اعضای هیات علمی با مرتبه استادیار محدود بوده یا وجود ندارد با صلاحدید رییس واحد، تصدی این پست برای مربیان با رعایت بندهای ۱-۴ و ۲-۴ این ماده امکان‌پذیر است.

تبصره ۴: اعضای هیات علمی نیمه وقت، بازنشسته، مدعو، طرح خدمت مشمولین و حق‌التدریس نمی‌توانند به عنوان مدیر گروه انتخاب شوند.

تبصره ۵: در رشته‌های علوم پزشکی در صورت عدم وجود عضو هیات علمی تمام وقت واجد شرایط، با درخواست رییس واحد ذیربط و موافقت معاونت علوم پزشکی استان مربوطه تصدی این پست برای اعضای هیات علمی نیمه‌وقت امکان‌پذیر است.

تبصره ۶: تصدی سایر پست‌های اجرایی برای مدیران گروه‌های آموزشی به طور همزمان ممنوع می‌باشد.

ماده ۵: نحوه انتخاب مدیر گروه

شورای گروه یک‌ماه قبل از اتمام دوره مدیریت مدیر گروه، تشکیل جلسه داده و از میان داوطلبانی که آمادگی خود را کتباً به رییس دانشکده اعلام کرده‌اند پس از برگزاری انتخابات درون گروه، دو نفر از اعضای هیات علمی تمام وقت را که واجد شرایط ماده ۴ بوده و بیشترین آرا را به خود اختصاص داده‌اند "صرف نظر از تعداد آرا"، برای تصدی پست مدیریت گروه به رئیس دانشکده یا معاون آموزشی واحد معرفی می‌کند. بعد از بررسی سوابق و تجارب کاری افراد معرفی شده، بنا به پیشنهاد معاون آموزشی واحد برای یکی از آنان توسط رییس واحد دانشگاهی حکم مدیریت گروه صادر و این فرد برای مدت دو سال به سمت مذکور منصوب می‌شود.

تبصره ۱: انتخابات با حضور نماینده رئیس دانشکده یا نماینده معاون آموزشی واحد انجام می‌شود.

تبصره ۲: حداکثر دوره مدیریت گروه به صورت متوالی ۲ دوره ۲ ساله در نظر گرفته شود.

تبصره ۳: مدیران گروه براساس رشته‌های تحصیلی دایر در واحدهای دانشگاهی انتخاب می‌شوند و به تعداد مقطع یا گرایش رشته‌های موجود بستگی ندارد.

تبصره ۴: در موارد استثنائی از قبیل عدم تفاهم گروه یا نبود فرد واجد شرایط، مراتب به تشخیص رییس واحد دانشگاهی مربوط اتخاذ تصمیم شود.

ماده ۶: ساعت موظفی

مدیران گروه ۳۲ ساعت حضور موظف هفتگی دارند که ثبت ساعت حضور برای آن‌ها الزامی بوده و عدم تکمیل ساعت حضور موظف باعث محاسبه کسر کار خواهد شد. میزان معافیت از تدریس موظف مدیران گروه براساس مرتبه علمی و تعداد دانشجویان هر گروه طبق جداول زیر تعیین می‌شود.

سازمان مرکزی

جدول شماره ۱: معافیت ساعت موظفی تدریس مدیران گروه براساس تعداد دانشجویان کمتر از ۵۰۰ نفر در هر گروه

مربی	استادیار	دانشیار	استاد
۲	۳	۴	۴

جدول شماره ۲: معافیت ساعت موظفی تدریس مدیران گروه براساس تعداد دانشجویان بیشتر از ۵۰۰ نفر در هر گروه

مربی	استادیار	دانشیار	استاد
۳	۴	۵	۵

تبصره ۱: در واحدهای دانشگاهی که رشته‌هایی با بیش از ۵۰۰ نفر دانشجوی تحصیلات تکمیلی در هر گروه دارند، حضور موظف ایشان ۴۴ ساعت در هفته می‌باشد که ۱۲ ساعت اضافه کار ثابت با پیشنهاد معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی واحد و تأیید رییس واحد در حکم کارگزینی منظور می‌شود.

تبصره ۲: مدیر گروه باید حداقل ۴ روز در هفته در گروه حضور داشته باشد.

تبصره ۳: ساعت موظف تدریس اعضای هیات علمی بورسیه و مامور به تحصیل که تصدی پست مدیریت گروه را عهده‌دار می‌شوند، بر مبنای مفاد بخشنامه شماره ۳۵/۷۶۱۷۸ مورخ ۹۳/۰۵/۲۸ تعیین می‌شود.

تبصره ۴: مدیران گروه فقط باید ساعات موظفی تدریس خود را تکمیل نمایند، لیکن تدریس آن‌ها در صورت نیاز به تخصص و تدریس این افراد بنا به تشخیص معاون آموزشی واحد و مجوز رییس واحد، در ساعات خارج از وقت اداری تا سقف ۶ ساعت به صورت حق التدریس بلامانع است. بدیهی است به این ساعات اضافه کار تعلق نمی‌گیرد.

تبصره ۵: در شرایطی که اعضای هیات علمی نیمه وقت بر اساس تبصره ۵ ماده ۴ این بخشنامه به عنوان مدیر گروه انتخاب می‌شوند، معافیت ساعت موظفی تدریس آن‌ها یک ساعت کمتر از مقادیر مندرج در جداول شماره ۱ و ۲ خواهد بود.

ماده ۷: نحوه حضور

مدیریت گروه (صرف نظر از مرتبه علمی) یک پست اجرایی (اداری) محسوب می‌شود و لازم است حضور مدیر گروه مطابق ضوابط دانشگاه ثبت شود. (تبصره ۱ ماده ۲ آیین نامه کارگزینی به شماره ۳۵/۱۶۴۳۴۳ مورخ ۸۷/۵/۳۰)

ماده ۸: شرح وظایف مدیر گروه آموزشی

- ۱-۸- انجام امور مربوط به نظارت بر وضعیت تحصیلی دانشجویان گروه و نیازسنجی دروس از طریق بررسی کارنامه دانشجویان در هر ترم به تفکیک نوع درس و تعداد کلاس‌های لازم و ارائه به شورای گروه.
- ۲-۸- تهیه برنامه اجرایی، آموزشی، پژوهشی و خدماتی ارائه شده از طریق شورای گروه براساس مصوبات شورای دانشگاه قبل از شروع هر نیمسال تحصیلی و گزارش آن به رییس/معاون آموزشی دانشکده/واحد.
- ۳-۸- نظارت بر انتخاب واحد درسی دانشجویان گروه مربوط و بررسی و تأیید انتخاب واحد دانشجویان مطابق با سرفصل دروس تا قبل از حذف و اضافه.

- ۴-۸- انجام امور مربوط به معادل سازی دروس دانشجویان.
- ۵-۸- ابلاغ بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌ها و برنامه‌های اجرایی، آموزشی، پژوهشی، خدماتی و تکالیف عمومی مصوب شورای گروه به هر یک از اعضا و نظارت بر کلیه فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی مرتبط با گروه و اعضای آن.
- ۶-۸- تهیه جدول دروس هر نیمسال با تصویب شورای گروه و ارائه آن به رییس/معاون آموزشی دانشکده.
- ۷-۸- تشکیل منظم و اداره جلسات شورای گروه و ارسال گزارش کار، مصوبات، پیشنهادات و نظریات جمعی گروه به رییس/معاون آموزشی دانشکده/واحد.
- ۸-۸- شرکت در جلساتی که از سوی ریاست واحد، معاونین واحد، سرپرست و معاونین دانشکده و یا سایر مقامات دانشگاهی دعوت به عمل می‌آید.
- ۹-۸- ارزیابی فعالیت سالانه اعضای گروه و گزارش آن به شورای گروه و رییس/معاون آموزشی دانشکده/واحد.
- ۱۰-۸- انجام کلیه مکاتبات رسمی و پیشنهاد نیازهای پژوهشی، مالی و تهیه لوازم، کتاب‌ها و نشریات مورد نیاز و مصوب شورای گروه به رییس/معاون آموزشی دانشکده/واحد.
- ۱۱-۸- ارائه پیشنهاد در خصوص نحوه تقسیم‌بندی دانشجویان به شورای گروه بین اعضا به عنوان استاد/اساتید راهنما و مشاور تحصیلی به منظور ارائه مشاوره به دانشجویان هنگام اخذ واحد برای رعایت دروس پیشنیاز و نظارت بر حسن انجام امور مربوطه.
- ۱۲-۸- پیگیری امور مربوط به دروس کارآموزی، کارورزی، عملیات صحرایی و ... و همچنین نظارت بر حسن اجرای این دروس.
- ۱۳-۸- ارائه پیشنهاد تجهیز و راه‌اندازی کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌ها به شورای گروه براساس سرفصل دروس و همچنین تجهیزات مربوط به تجاری سازی.
- ۱۴-۸- ارسال پیشنهاد طرح‌های پژوهشی مصوب شورای گروه آموزشی به مدیر پژوهشی/رییس دانشکده/واحد.
- ۱۵-۸- نظارت بر انجام فرآیند تأیید و تصویب پیشنهاد پایان‌نامه‌ها (پروپوزال) توسط شورای گروه.
- ۱۶-۸- نظارت و تأیید انجام مراحل دفاع از پایان‌نامه و رساله‌ها و ارائه گزارش به مدیر پژوهشی/رییس دانشکده/واحد.
- ۱۷-۸- نظارت بر طرح درس اساتید گروه.
- ۱۸-۸- ارسال مصوبات شورای گروه درباره پذیرش دانشجویان انتقالی، میهمانی و تعیین واحدهای درسی آن‌ها.
- ۱۹-۸- نظارت بر حسن انجام وظایف محوله به اعضای هیات علمی و اساتید حق‌التدریس گروه اعم از حضور و غیاب، برنامه‌ریزی امتحانات پایان ترم، کیفیت طراحی سوالات امتحانی با توجه به سرفصل، اعلام به موقع نمرات امتحانی و نظارت در پرداخت حقوق یا حق‌التدریس اعضای هیات علمی و گزارش به شورای گروه.
- ۲۰-۸- ارائه پیشنهاد تشکیل همایش‌های ملی و بین‌المللی و سخنرانی‌های علمی به شورای گروه.
- ۲۱-۸- ارائه پیشنهاد در مورد دعوت به همکاری مدرسین مدعو و تقاضای جذب اعضای هیات علمی جدید، بورسیه‌ها و ماموریت‌های علمی اعضا به شورای گروه جهت اعلام به شورای آموزشی واحد.

شماره: ۱۰/۹۶۶۲
تاریخ: ۹۷/۰۲/۲۹
پوست: ندارد

دانشگاه آزاد اسلامی

سازمان مرکزی

۸-۲۲- تهیه گزارش‌های ادواری یا موردی از پیشرفت یا ضعف‌های علمی و آموزشی اعضا برای شورای گروه و رییس/معاون آموزشی دانشکده/واحد.

۸-۲۳- برگزاری جلسه معارفه با ورودی‌های جدید و آشناسازی آن‌ها با مقررات و ضوابط آموزشی و ...

۸-۲۴- ارسال به موقع گزارشات و خلاصه وضعیت تحصیلی دانشجویان (در موارد مورد نیاز) و ارائه راهکار مصوب شورای گروه به دانشکده/واحد.

با صدور این بخشنامه، کلیه بخشنامه‌های قبلی مرتبط به این موضوع کان لم یکن تلقی می‌شود.

مسئولیت حسن اجرای این بخشنامه بر عهده رؤسای محترم واحدها و مراکز آموزشی دانشگاه است.

فرهاد رهبر